

Позиція АМКУ щодо використання норм локалізації на товар, виробником якого є країна — учасник Угоди

Відповідно до [абзаців 4 і 5 пункту 3 Особливостей здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників](#), передбачених Законом України «Про публічні закупівлі», на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 12.10.2022 № 1178 (далі — Особливості), положення [пункту 6¹ розділу X «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про публічні закупівлі» від 25.12.2015 № 922-VIII](#) (далі — Закон) не застосовуються замовниками у разі здійснення замовником закупівлі товарів, робіт чи послуг, якщо країною походження таких товарів (зокрема, якщо набуття замовником у власність таких товарів передбачається за результатом виконання робіт чи надання послуг) є країна, яка є стороною [Угоди про державні закупівлі](#), укладеної 15.04.1994 в м. Марракеші, із змінами, внесеними [Протоколом про внесення змін до Угоди про державні закупівлі](#), вчиненим 30.03.2012 в м. Женеві (далі — Угода), з якою Україна уклала інші міжнародні договори України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, що містять положення про державні закупівлі, у тому числі угоди про вільну торгівлю, або країна, яка є учасником Угоди, до якої Україна приєдналася відповідно до [Закону України «Про приєднання України до Угоди про державні закупівлі»](#).

Виходячи з припису [пункту 3 Порядку підтвердження ступеня локалізації виробництва товарів](#), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 02.08.2022 № 861, документом, що підтверджує країну походження товару, є відповідний сертифікат походження товару.

У публікації порталу RADNUK.COM.UA [«Що змінилось у частині локалізації з 09.07.2024? Говоримо про порогові межі міжнародних угод і сертифікат походження»](#) ми рекомендуємо вимагати такий сертифікат у випадку, якщо учасником пропонується товар, на який норми щодо підтвердження ступеня локалізації не поширюються згідно з [абзацом 5 пункту 3 Особливостей](#).

Інше питання, чи повинен в такому випадку учасник надавати сертифікат походження товару, або ж вправі надати підтвердження ступеня локалізації запропонованого ним товару, навіть якщо країною його походження є, наприклад, країна – учасниця Угоди?

Проаналізуємо думку Комісії Антимонопольного комітету України з розгляду скарг про порушення законодавства у сфері публічних закупівель (далі — Комісія) щодо цього.

Рішення Комісії від 23.09.2024 № 15635-р/пк-пз, закупівля
№ [UA-2024-08-13-007184-а \(лот 1\)](#).

Обставини розгляду скарги

Предметом процедури закупівлі є товар з переліку товарів [підпункту 2 пункту 6¹ розділу X «Прикінцеві та перехідні положення» Закону](#), а саме генератори. Очікувана вартість предмета закупівлі перевищує 200 тис. грн.

Умовами закупівлі передбачено:

у разі, якщо учасником пропонується товар, країна походження якого входить до переліку країн, з якими Україна уклала міжнародні угоди та/або країн, які є учасниками [Угоди](#), учасник повинен надати сертифікат походження запропонованого товару;

у разі, якщо учасником запропоновано товар, країна походження якого не входить до переліку країн, з якими Україна уклала міжнародні угоди та/або країн, які є учасниками Угоди, учасник повинен надати інформаційну довідку в довільній формі з посиланням на офіційний вебсайт Уповноваженого органу з питань закупівель з переліком товарів із зазначенням найменування запропонованого товару, країни походження, назви виробника та ID товару, що є предметом закупівлі, з підтвердженням ступенем локалізації виробництва не менше 20 % у поточному році.

Учасник згідно зі своєю пропозицією запропонував генератори, країною походження яких є Україна. У складі пропозиції він надав сертифікат походження товару, сформований самим учасником, та довідку з усією інформацією, що вимагалась за вищезгаданою вимогою. Тобто учасник надав документи на виконання обох наведених вимог, які водночас визначають, так би мовити, паралельні випадки.

Позиція замовника

Замовник взяв до уваги той факт, що країною походження запропонованого цим учасником товару є Україна, яка, своєю чергою, є учасником Угоди. За переконанням

замовника, оскільки країною походження товару є країна — учасник Угоди, учасник повинен був надати саме сертифікат походження товару.

Відповідно до [частини 3 статті 41 глави 7 Митного кодексу України](#) сертифікат про походження товару — це документ, який однозначно свідчить про країну походження товару і виданий компетентним органом цієї країни або країни вивезення, якщо у країні вивезення сертифікат видається на підставі сертифіката, виданого компетентним органом у країні походження товару.

Згідно з [частиною 1 статті 11 Закону України «Про торгово-промислові палати»](#) торгово-промислові палати мають право: засвідчувати і видавати сертифікати про походження товарів, сертифікати визначення продукції власного виробництва підприємств з іноземними інвестиціями та інші документи, пов'язані із здійсненням зовнішньоекономічної діяльності.

Беручи до уваги сертифікати, надані учасником у складі пропозиції, та посилаючись на наведені норми, замовник дійшов висновку, що учасник не є органом, що видає подібні сертифікати, а тому надані учасником сертифікати не відповідають вимогам замовника.

В порядку [пункту 43 Особливостей](#) замовник надав учаснику можливість виправити наведену невідповідність. Потім замовник відхилив його пропозицію, адже той не виправив такі невідповідності.

Позиція скаржника

Вважаючи рішення про відхилення своєї пропозиції протиправним, скаржник просив Комісію зобов'язати замовника скасувати таке рішення. Скаржник наголосив, що ним виконано вимоги щодо підтвердження ступеня локалізації виробництва відповідно до вимог документації та чинного законодавства, а також надано сертифікати походження товару. Крім того, зазначив, що документацією не було визначено умов чи порядку щодо отримання такого сертифіката для цілей закупівлі.

Позиція Комісії

Проаналізувавши вимоги тендерної документації та документи тендерної пропозиції скаржника, Комісія звернула увагу на умову, згідно з якою надається сертифікат походження товару, якщо країною походження є країна — учасник Угоди. Водночас наголосила, що у складі пропозиції скаржника міститься довідка з інформацією про ступінь локалізації запропонованого товару. Таким чином, Комісія дійшла висновку, що пропозиція скаржника була неправомірно відхилена з наведеної підстави.

Коментар

Як вже зазначено вище, приписом [абзаців 4 і 5 пункту 3 Особливостей](#) встановлено

випадки, коли положення [пункту 6¹ розділу X «Прикінцеві та перехідні положення» Закону](#) не застосовуються замовниками. Виходячи з опрацьованого рішення органу оскарження, таке застосування залежить від учасника, а точніше від товару, який він запропонує, і документів, які він надасть.

Тим самим незрозумілою є така позиція Комісії, адже тендерною документацією визначалось два варіанти вимоги, що стосувалась документів, які надаються в різних пов'язаних між собою випадках за різних обставин.

Для замовників редакцією розроблено та опубліковано на порталі RADNUK.COM.UA [взірці тендерних документацій з умовами щодо підтвердження ступеня локалізації виробництва з урахуванням Особливостей](#).

Читайте також публікації:

[«Вимоги замовника виконуються згідно з умовами ТД, або Чому не варто завжди довіряти роз'ясненням замовника на звернення. Рішення АМКУ»;](#)

[«Відповідальність замовника за недотримання вимог щодо локалізації товарів»;](#)

[«Відповідальність за оприлюднення договору, укладеного в електронній формі без універсального документа».](#)